

Newsletter analityczny nr 31 (23.06–6.07.2015)

Program „Bezpieczeństwo Energetyczne i Polityka Klimatyczna” Ośrodka Analiz Politologicznych Uniwersytetu Warszawskiego

Najważniejsze wydarzenia dotyczące bezpieczeństwa energetycznego i klimatu 23 czerwca – 7 lipca 2015.

Do najważniejszych wydarzeń minionych dwóch tygodni należy zaliczyć zaprezentowane przez rząd oraz opozycję programy, które dotyczyły problemów m.in. Śląska oraz sektora górniczego.

Komentarz:

Licytację o głosy wyborcze na Śląsku rozpoczęła w ostatnim dniu czerwca rząd Ewy Kopacz przedstawił dokument „Śląsk 2.0. Program wsparcia przemysłu Województw Śląskiego i Małopolski Zachodniej”. Odpowiedzią był kongres PiS w Katowicach w ramach, którego odbył się panel „Przyszłość ma na imię Śląsk” oraz panel „Polityka energetyczna”.

W dokumencie rządowym wyraźnie widać unikanie problemu zamykania kopalń, czy zmian sektorze oraz kwestii restrukturyzacji nierentownego sektora górniczego. Pojawiają się natomiast zapowiedzi inwestycji przede wszystkim infrastrukturalnych i obietnice wsparcia dla sektorów energochłonnych. Program ten nie uwodzi swoją oryginalnością, wizją i koncepcją. Jego największą słabością jest powiązanie rozwoju Śląska z węglem. Punktem wyjścia dla rozwoju przemysłowego powinna być jednak analiza globalnych trendów rozwojowych, czyli diagnoza tego co rozwija się na świecie i porównanie z potencjałem Polski i możliwościami rozwoju w tym kierunku. Ponadto konieczne jest dostosowanie ilości wydobywanego węgla do potrzeb bezpieczeństwa energetycznego w perspektywie 2030 i 2050, biorąc pod uwagę bardzo prawdopodobne globalne regulacje ograniczające emisję. W rzeczywistości taka analiza nie została dokonana, a „Śląsk 2.0” nie odwołuje się do np. Polityki energetycznej polski 2030r. Biorąc pod uwagę, iż węgiel jest kontrowersyjnym paliwem zwłaszcza w kontekście nowej encykliki papieskiej, a elastyczność popytu i podaży na to dobro jest niska, co powoduje duże wahania cen, logicznym jest rozwijanie produkcji

dóbr zindywidualizowanych takich jak np. technologie odnawialnych źródeł energii, IT do zarządzania sieciami, domami i smart cities. Mimo logicznego uzasadnienia pominięto odnawialne źródła energii jako motor rozwoju, co wynika z obawy przeciwstawianiu narracji o konkurowaniu tego źródła z węglem. Niestety dokument „Śląsk 2.0” ma nie wiele wspólnego z transformacją sektora energetycznego, która może być źródłem wzrostu gospodarczego w Polsce.

Z kolei PiS kwestie energetyki uznał, za najbardziej istotne prezentując je pierwszego dnia trzydniowego kongresu. Jednocześnie problem ten rozdzielono od kwestii Śląska. PiS z racji braku możliwości jakimi dysponuje rząd, nie przygotował jednego dokumentu, lecz pokazał kierunki działania takie jak wsparcie dla górnictwa, do którego ma „podchodzić ostrożnie ale i zdecydowanie”¹, kwestie odnawialnych źródeł energii, budowy elektrowni atomowych o mocy 6000 MW i kontynuowanie poszukiwań gazu z łupków. W sensie instytucjonalnym zapowiedziano powołanie Ministerstwa Energetyki. Z kolei w sprawie Śląska mówiono o inteligentnym przemyśle, rozwoju medycyny oraz zdrowym rolnictwie i żywności. Duży nacisk położono na kwestie zdrowia oraz współpracy biznesu, samorządu i sfery edukacji.

Podsumowując, przedstawiony przez PiS zarys programu był szerszy, bardziej kompleksowy. Jego koncepcja była lepsza. Trzeba jednak poczekać na szczegóły i sposoby jego realizacji. Od rządu sprawującego władzę w Polsce przez ostatnie 8 lat można oczekiwać nie tylko obietnic, ale konkretnych działań, które już dawno powinny być podjęte. Przykład górnictwa, sposobu potraktowania poprawki prosumenckiej, sprawiają, iż Platforma Obywatelska na tym polu zdecydowanie przegrywa. Zgodnie z zasadą, gdzie dwóch się bije trzeci korzysta czarnym koniem wyborów na Śląsku może być Paweł Kukiz i jego ruch, który słusznie zauważa, iż większość elementów programów partii politycznych w ciągu ostatnich 26 lat nie była realizowana.

Europa i świat:

23.06 – First Solar, amerykański deweloper farm fotowoltaicznych zapowiedział szybkie obniżenie kosztów dużych farm oraz produkowanej przez nie energii.

24.06 – Rosja wyprzedziła Arabię Saudyjską w ilości ropy dostarczanej do Chin.

¹ Poseł Naimski – PAP

24.06 – Niemiecki rząd rezygnuje z planów nakładania dodatkowych opłat na elektrownie węglowe.

24.06 – Z raportu pt. „New Energy Outlook” opublikowanego przez Bloomberg wynika, że za około 25 lat zakończy się dominacja paliw kopalnych w energetyce.

25.06 – Koncern Toshiba poinformował o podpisaniu kontraktu na dostawę akumulatorowego magazynu energii (BESS) do największej instalacji fotowoltaicznej w Finlandii.

26.06 – Siergiej Sierdiukow, dyrektor techniczny Nord Stream AG, stwierdził, że trasa nowego gazociągu Gazpromu po dnie Morza Bałtyckiego będzie w 86 procentach zbieżna z trasą istniejącego już Nord Stream.

26.06 – Rosneft przejął kontrolę nad rafinerią w Szwedzt.

26.06 – Aleksiej Miller, prezes Gazpromu, stwierdził, że jego zdaniem budowa gazociągu Nord Stream 2 nie wymaga zgody Komisji Europejskiej a niezbędne porozumienia będą osiągnięte przez utworzone joint venture z firmami zagranicznymi.

28.06 – Papież Franciszek zaapelował o to, aby dążyć do „współpracy między ludźmi różnych religii i między stowarzyszeniami na rzecz wspólnej polityki ekologicznej, w interesie naszego wspólnego domu”.

29.06 – Argentyński sąd zajął 155 mln USD oraz aktywa brytyjskich oraz amerykańskich spółek naftowych, które planują wydobycie ropy na Falklandach.

30.06 – Naftohaz wstrzymał zakupy gazu z Rosji.

6.07 – Litewski rząd planuje obniżenie kosztów utrzymania pływającego terminala LNG w porcie w Kłajpedzie.

Polska:

23.06 – PKN Orlen zapowiedział kontynuację poszukiwań łupków w Polsce.

23.06 – PKN Orlen opublikował raport pt. "Europejska Unia Energetyczna. Kompromis dla Rozwoju i Dobrej Energii".

24.06 – Jerzy Witold Pietrewicz, wiceminister gospodarki, stwierdził, że do 20 roku w Polsce powstaną dwa bloki elektrowni jądrowej o łącznej mocy 3 tys. MW.

25.06 – Zdaniem uczestników debaty pt. „Cyberbezpieczeństwo sektora energetycznego”, Polska nie jest przygotowana na poważne cyberataki.

26.06 – ABW sprawdzi chętnych do udziału w przetargach na koncesje na poszukiwanie i wydobywanie węglowodorów, w tym gazu z łupków.

29.06 – Zdaniem UOKiK, polityka cenowa Kompanii Węglowej nie stanowi praktyki ograniczającej konkurencję.

30.06 – Wojciech Tabiś, dyrektor biura Polskiego Towarzystwa Przesyłu i Rozdziału Energii Elektrycznej, poinformował o pracach nad stworzeniem centralnego systemu wymiany informacji pomiędzy operatorami systemów dystrybucyjnych a spółkami obrotu energią elektryczną.

30.06 – Przygotowywany przez rząd „Program dla Śląska” ma zawierać m.in. projekty inwestycyjne i wsparcie dla firm energochłonnych w regionie.

30.06 – Według planów rządu Grupa Azory ma realizować projekt napowierzchniowego zgazowania węgla w Kędzierzynie-Koźlu.

1.07 – W Ostrzeszowie otwarto największą farmę fotowoltaiczną w Polsce o mocy 2 MW.

3.07 – Podczas konwencji programowej PiS zapowiedziano walkę o wyłączenie polskiego węgla z unijnej polityki dekarbonizacji.

3.07 – Piotr Naimski, były wiceminister gospodarki i poseł PiS, stwierdził, że „podstawą polskiej energetyki pozostanie węgiel, ale konieczna jest również dywersyfikacja źródeł energii w kierunku technologii jądrowych i OZE”.

Warszawa, 7 lipca 2015r.

dr Krzysztof M. Księżopolski – Szef Programu „Bezpieczeństwo Energetyczne i Polityka Klimatyczna” OAP UW, autor książek „Ekonomiczne zagrożenia bezpieczeństwa państw” (2004), „Bezpieczeństwo ekonomiczne” (2011), redaktor naukowy publikacji „Bezpieczeństwo ekonomiczne w perspektywie politologicznej” (2012) i „Odnawialne źródła energii w Polsce. Wybrane problemy bezpieczeństwa, polityki i administracji” (2013), współautor podręcznika „Ekonomika bezpieczeństwa państwa w zarysie” (2014), autor wielu artykułów poświęconych zagadnieniu bezpieczeństwa i klimatu.